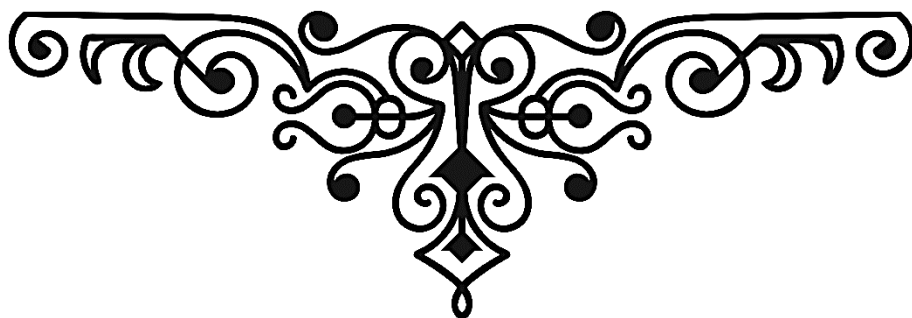

ОРЗУЛАРГА

ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

Тошкент –2022
“FAN ZIYOSI” нашриёти

UO'S: 432.684.24
КБК: 84.5. (5У36)

ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

– Тошкент: «Fan ziyosi» нашриёти, 2022. – 360 бет

Масъул муҳаррир:

Ў.М.Абилов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

Тузувчилар:

С.Д.Норқулов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори

Ш.А.Искандаров – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси доценти

Такризчилар:

Б.О.Тўраев – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ў.Ғ.Тилавов – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ушбу китоб йирик олим, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлар академияси академиги Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович таваллудининг 70 йиллиги муносабати билан тайёрланган.

Китобдан Дўстмурод Норқуловнинг дўстлари, шогирдлари ва бошқа яқин инсонлари томонидан профессорнинг ҳаёт йўли, етук олим, устоз сифатидаги ҳамда чин инсонийлик жиҳатлари ҳақида ёзилган мақола-эсселари, шунингдек, юбилей муносабати билан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчиларининг соҳа йўналишлари бўйича илмий мақолалари жой олган.

ISBN 978-9943-747-67-8

© «FAN ZIYOSI» нашриёти, 2022

БИЗ ОТАМДЕК ҲУРМАТ ҚИЛГАН ИНСОН

Умарова Фарида Саидикрамовна

*Тошкент тиббиёт академиси катта ўқитувчиси, фалсафа
фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)*

Қиз бола дунёга келар экан бировни хасми. Ота-она ўстириб, тарбия бериб, вояга етказаркан, вояга етгандан кейин қиз бола ота уйини ташлаб турмуш куради. Янги оилага ўрганиб кетиши ҳам осон бўлмайди, агар янги оила аъзолари қўллаб-қувватласа, яқин инсони сифатида қабул қилсагина тез ўрганеди. Мен келин бўлиб тушган оила ҳар доим мени қўллаб-қувватлаган, яқин инсони сифатида қабул қилган.

2008 йили Норқуловлар хонадонига келин бўлиб келдим. Шу кундан бошлаб қайнотам Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович мендан нафақат оилада балки ўз касбим устида ишлашга ҳам ёрдам берган, қизлари сафидан ажратмасдан кўмаklarини аямади. Ўзбекистон Миллий университетдаги талабалик чоғимдан, фарзандлар тарбиясигача, оддий ўқитувчиликдан илмий тадқиқотчиликкача зарур маслаҳатларини беминнат бериб келаётган инсон.

Бу ҳаёт барчамиз учун омонат эканини ва ёшлик ўтгач кўп савоб амалларни бажариб, дилларимизни, танзимизни оғир юклардан халос этишимиз зарурлигини ҳаётий мисоллар ёрдамида ўргатиб келаётган отамдек меҳрибон, қолаверса, Дўстмурод Норқулов меҳнатқаш, касбига садоқатли, оила аъзолари, дўсту-ҳамкасblари, курсдошлари, фарзандларига меҳр-окибатли инсон. Юмшок кўнгиллиги юз-кўзидан сезилиб туради.

Фалсафа фанлари доктори, профессор Д.Т.Норқуловни том маънода нафақат отамиз, балки бизнинг устозимиз, десак муболаға қилмаган бўламан. Уйда севимли, меҳрибон ота,

набираларига оққўнгил бобо. Ўзингизга маълум, оила, таълим олиш, уй юмушлари, фарзанд тарбияси биргина аёл киши зиммасига оғирлик қилади. Табиийки, оила деб аталмиш кўрғон юмушларидан илмга вақт ажратиш қийин. Шундай вақтларда уни оиласи қўллаб-қувватламаса, жамоаси ҳамфикр бўлмаса, турмушнинг “мушт”и олдида аёлнинг нозик руҳи чўкиб қолади. Лекин бизнинг хонадонда ундай эмас. Ойижоним Фазилат ая (Оллох раҳмат қилган бўлсин) уй юмушларини барчага тенг тақсимлаб бергандилар. Ўзлари ҳам тиниб-тинчимас, уй-рўзғор юмушларида, фарзанд тарбиясида мен билан тенгма-тенг қарашганлар. Норқуловлар хонадонидида “у келин ўзи қилсин”, деган тушунчалар бўлмаган. Қайнота-қайнонам менга ўз ота-онамдек меҳрибон.

Бизнинг оила жуда катта даргоҳ. Ҳар куни қайнотамнинг шогирдлари, ёру-дўстлари билан гавжум. Меҳмонлар қадами узилмайди.

Хонадонимизга эшикдан ким кириб келса, у хоҳ ёшу кекса, хоҳ бемор бўлсин, ким бўлишдан қатъий назар меҳмонни ҳурматини жойига қўйиш керак, - дейдилар қайнотам. Сабаби, одам бор жойга одам келади.

Хонадонимизнинг катта-ю кичиги қалб қалбига меҳмондўстлик, самимийлик ва саҳоватпешалик шу тарзда сингдирилган. Бугун 70 ёшни қарши олган қайнотам бизга нафақат илмда, балки оилада ҳам ибратлар. Ҳеч бир юмушни бажаришда эринмайдилар. Зиммаларидаги вазифани сидқидилдан, астойидил бажарадилар. Бирор кимга ваъда берсалар, албатта, унинг устидан чиқадиган масъулиятли ота, талабчан устоз. Атрофдагилардан ҳам ана шундай масъулиятни талаб қиладилар. Ҳаммага фойдаси тегадиган фидойи инсон ҳар куни набираларини ўзлари мактаб ва боғчаларга олиб бориб кузатадилар.

2020 йилда “Covid-19” касаллиги бизни хонадонимизни ҳам четлаб ўтмади. Оиламизнинг бир неча аъзолари,

жумладан, қайнотам ҳам бу касалликдан азият чекишди. Айниқса, тез ёрдам машинаси кетма-кет яқин инсонларимизни Зангиота туманидаги юқумли касалликларни даволашга мўлжалланган шифохонага олиб кетиши чинакам кўрқув ва ваҳимага солди. У кунларни эслаш, сизга айтиб бериш мен учун оғир, албатта. Бутун оила дарддан ларзага келди.

Дўстмурод отанинг иродаси, ҳаётга оптимист назарда қарашлари “Covid-19” касаллигини енгишга умид берди. Лекин шунга қарамасдан бу касаллик мени яқинларимга онажоним Шоирахон, ойижоним Фазилатхон аяларни орамиздан олиб кетди. Одамзод пешонасига битилган тақдирдан ўзгасини кўрмас экан. Ўтканларни Оллох раҳматига олган бўлсин.

Камтарлик профессор Д.Т.Норқуловга хос фазилат. Домла бош-қош бўлган тadbирларни, кўл урган ишини беғараз битириб завқланадиган инсон. Халол, камсуқум ва ростгўй бу инсонга узоқ умр тилаймиз.

Мен шундай юксак маънавият эга оилага келин фарзанд бўлганимдан фаҳрланаман!

* * *

ДЎСТМУРОД ТОШПЎЛАТОВИЧ НОРҚУЛОВНИНГ ҲАЁТ ЙЎЛЛАРИГА ЧИЗГИ

Искандаров Шерзод Абдуғаниевич
*Тошкент тиббиёт академияси доценти, тарих фанлари
бўйича фалсафа доктори (PhD)*

Ҳар бир мамлакатнинг, жамиятнинг тараққиёти у ерда илму фаннинг нақадар ривож топгани билан узвий боғлиқдир. Илмга ва уни ўрганишга қаратилаётган эътибор ўша давлатнинг эртанги кунини белгилаб беради. Илм — ақл

Ф.Юлдашева - Тарихий-маданий мерос муаммосига янгича ёндашган олим.....	140
О.Бўриев - Одабийлик мулки соҳиби ва етук файласуф олим.....	144
Р.Т.Зоҳиров - Қалби қайноқ, меҳри дарё Қашқадарёлик – У.....	148
Б.Х.Джалилов - Дўстим Дўстмуродга дўстона табрик.....	157
С.Д.Норқулов - Ўз фарзандларини бахтли бўлишга сабабчи бўлган инсон.....	160
И.Отамуродов - Дўстмуроджон.....	163
С.Ғ. Алимова - Комил инсоннинг ибратли фазилатлари.....	164
О. Муҳамедяров - Бўш вақтнинг хуш вақтлигини исботлаган олим	165
С.Р. Халиков - Илмга баҳшида умр.....	169
А.М. Махматов - Донишмандликка интилиб.....	171
Н.Ш.Ниёзова - Илм-фанга баҳшида умр.....	174
А.Мухтаров - Янги Ўзбекистоннинг илму-маърифатига хисса қўшган олим.....	177
Ф.С.Атамуратова - Устозга эҳтиром.....	180
Ф.С.Умарова - Биз отамдек ҳурмат қилган инсон.....	182
Ш.А. Искандаров - Дўстмурод Тошпўлатович Норқуловнинг ҳаёт йўлларига чизги.....	184
А.Худойкулов - Устоз-отангдек улуғ.....	186
Б.Расулов - Ярим асрлик дўстлик нашидаси.....	190
Б.С. Турдиев - Маърифат истаб, изидан ибрат ёғдирган файласуф	194
Л.Ҳайдарова - Ҳаёт ва “хаёлат”да мукамал инсон.....	196
Б.У.Рўзиев - Касбига содиқ, меҳнатсевар ва чинаккам иродали инсон!	202
Н.И. Рўзиев - Устозлик мақомига эришиш йўли.....	203
Ғ.Ғ.Утаев - Меҳнатдан қадр топган файласуф олим.....	205
З.Э.Маркаев - Меҳри дарё устоз!.....	207
Л.Ю.Махмудов - Ҳам ҳаётда, ҳам илмда, ҳам ишда барчага ўрناق инсон тўғрисида.....	209
А.Н.Гуломова - Илм йўлида забардаст, ҳаётда метиндек ирода ва сабр, иш фаолиятида эса камчиликларга кўз юма олмайдиган инсон ҳақида.....	211
Ю.Ҳамдамов - Вақтдан оқилона фойдалана олган олим.....	213
Т.Қўйлиев - Устоз мақомидаги дўст ва ҳамкасб ҳақида икки оғиз сўз.....	223

IV БЎЛИМ. Профессор Д.Т.Норқуловнинг 70 йиллигига бағишланган илмий анжуман материаллари анжуман иштирокчиларининг соҳа